

Bruxelles, den 1.6.2016
COM(2016) 212 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelsen af forordning (EU) nr. 1025/2012 fra 2013 til 2015

{SWD(2016) 126 final}

DA

DA

1. INDLEDNING

I artikel 24, stk. 3, i forordning (EU) nr. 1025/2012 om europæisk standardisering (i det følgende benævnt "forordningen")¹ fastlægges følgende:

Senest den 31. december 2015 og derefter hvert femte år forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om forordningens gennemførelse. Rapporten indeholder en analyse af de årlige rapporter, der henvises til i stk. 1 og 2, en evaluering af relevansen af de standardiseringsaktiviteter, der modtager EU-støtte, set i lyset af behovene i forhold til EU-lovgivning og -politikker såvel som en vurdering af de potentielle, nye foranstaltninger til forenkling af finansieringen af europæisk standardisering og til reduktion af den administrative byrde for de europæiske standardiseringsorganisationer.

Dette er den rapport, der er udarbejdet i henhold til artikel 24.

2. RESULTATERNE AF DET EUROPÆISKE STANDARDISERINGSSYSTEM

I denne rapport (og den ledsagende evaluering) vurderes resultaterne af det europæiske standardiseringssystem (ESS), herunder også forordningen siden dens ikrafttræden i 2013, med hensyn til effektivitet, nyttevirkning, sammenhæng, relevans og merværdi for EU, som svar på revisionsklausulen i artikel 24, stk. 3, i forordningen. Heri er omfattet:

- analyser af gennemførelsen af forordningen ved brug af rapporter fra ESO'erne og de i bilag III omtalte organisationer vedrørende 2013 og 2014
- en evaluering af relevansen af de standardiseringsaktiviteter, der modtager EU-støtte
- en vurdering af mulighederne for at forenkle finansieringen af europæisk standardisering og reducere den administrative byrde.

Denne evaluering er knyttet til Kommissionens program for målrettet og effektiv regulering² grundet standardiseringens betydning som middel til at harmonisere det indre marked og dens indvirkning på EU-økonomiens konkurrenceevne. Evalueringen er af særlig relevans for målrettet regulering: Den bygger nemlig på undersøgelser eller rapporter i forbindelse med ESS og dets processer, navnlig i forhold til yderligere inddragelse af bestemte interessenter, såsom SMV'er, raffinering af EU-støtte og behandling af spørgsmålet om den administrative byrde for de europæiske standardiseringsorganisationer (ESO'erne) og de nationale standardiseringsorganer (NSO'erne).

Da forordningen først er trådt i kraft for nylig, kan der ikke udarbejdes en fuldstændig efterfølgende evaluering af den på grund af den omstændighed, at der endnu ikke er afsluttet en fuld cyklus af det standardiseringsarbejde, som Kommissionen har anmodet om siden 2013. I nærværende rapport (og det ledsagende arbejdsdokument fra tjenestegrenene)

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1025/2012 af 25. oktober 2012 om europæisk standardisering, om ændring af Rådets direktiv 89/686/EØF og 93/15/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/9/EF, 94/25/EF, 95/16/EF, 97/23/EF, 98/34/EF, 2004/22/EF, 2007/23/EF, 2009/23/EF og 2009/105/EF og om ophævelse af Rådets beslutning 87/95/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1673/2006/EF (EUT L 316 af 14.11.2012, s. 12-33).

² Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - Programmet for målrettet og effektiv regulering (REFIT): Status og udsigter for fremtiden (COM(2014) 368 final af 18.6.2014).

vurderes det, hvorvidt ESS er på rette vej med hensyn til at nå de mål, som lovgiveren forventede i forbindelse med sin ændring af standardiseringssystemet og vedtagelse af forordningen, og der fremsættes henstillinger, hvis det er relevant (jf. bilag 1 og 2 til nærværende rapport) til at forbedre gennemførelsen af forordningen og ESS.

I rapporten vurderes navnlig de processer, der er iværksat af ESS og forordningen, og der tages ikke sigte på at foretage nogen omfattende vurdering af standardiseringens bredere virkninger på det indre marked eller på konkurrenceevnen hos EU's virksomheder (se også afsnit 3.2 i nærværende rapport).

2.1 Metodik

Evalueringen baserede sig på undersøgelser og rapporter fra 2013 og fremefter³, deriblandt resultaterne af den uafhængige evaluering af det europæiske standardiseringssystem (ESS), som blev offentliggjort i april 2015 efter en validering, som blev afholdt i marts; Kommissionens rapport til Rådet og Europa-Parlamentet på grundlag af artikel 25 i forordningen⁴, der blev vedtaget i maj 2015; den undersøgelse, der er gennemført i henhold til artikel 24, tager sigte på at evaluere relevansen af aktiviteterne og deres finansiering⁵ baseret på årsrapporter samt møderapporten fra rundbordsdiskussionen "Friends of Standardisation", som blev afholdt den 1. juli 2015 og som også var en validering af den uafhængige evaluering. Den praktiske erfaring, som Kommissionens tjenestegrenes har med at gennemføre forordningen, blev ligeledes taget i betragtning.

2.2 Hovedmålene med forordningen og det europæiske standardiseringssystem

De overordnede hovedmål med forordningen er at øge standardernes og den europæiske standardiserings bidrag til at skabe et bedre fungerende indre marked, stimulere vækst og innovation og fremme konkurrenceevnen blandt EU's virksomheder, navnlig SMV'erne.

Programmets specifikke mål er:

- at øge EU-standardiseringens gennemsigtighed
- at opstille reviderede regler for finansiering af europæisk standardisering, som omfatter SMV'er og sociale og samfundsmæssige interesseorganisationer på europæisk plan
- at sikre, at SMV'er og sociale og samfundsmæssige interesser er behørigt repræsenterede i standardiseringsprocessen, navnlig i forbindelse med udvikling af standarder, som Kommissionen har anmodet om
- at nedbringe den tid, der bliver lagt på den standardiseringsproces, som Kommissionen har anmodet om
- at give medlemsstaterne mulighed for ved offentlige indkøb at henvise til IKT-tekniske specifikationer, der udarbejdes uden for ESS.

Der blev ved meddelelsen KOM(2011) 311 fastsat vejledende principper for det europæiske standardiseringssystem (ESS), udtrykt gennem fem strategiske mål:

- De europæiske standarder skal være hurtigt tilgængelige.

³ Alle relevante undersøgelser/rapporter findes på følgende link: http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system/index_en.htm.

⁴ COM(2015) 198 final.

⁵ Undersøgelse om gennemførelsen af forordning 1025/2012 (artikel 24), det europæiske år 2015.

- De europæiske standarder er et effektivt strategisk redskab, som kan hjælpe virksomhederne med at øge deres konkurrenceevne.
- De europæiske standarder er nødt til at leve op til det øgede behov for et redskab, der kan understøtte udviklingen af EU's politikker og lovgivning.
- De europæiske standarder vil få betydning for stadig grupper i det europæiske samfund; derfor skal det europæiske standardiseringssystem være så inklusivt som muligt.
- De europæiske standarder skal spille en rolle med hensyn til at støtte de europæiske virksomheders konkurrenceevne på verdensmarkedet.

Forordningen trådte i kraft den 1. januar 2013. Evalueringen dækker derfor de to første år af dens gennemførelse. Hvad angår den uafhængige evaluering, byggede den på et langsigtet perspektiv og alle tilgængelige data, siden ESO'erne blev oprettet⁶.

3. ANALYSE

3.1 Effektivitet

Nedenfor gives et oprids af de områder, hvor effektiviteten er blevet fremmet, og hvor der er tegn på fremskridt i hen imod at forbedre ESS som følge af indførelsen af forordningen.

- Gennemsigtighed:

Kommissionens hidtidige standardiseringsforanstaltninger og det årlige EU-arbejdsprogram for europæisk standardisering (AUWP), der som noget nyt blev indført ved forordningen, bidrager til aktiviteternes gennemsigtighed, ejerskab og kvalitet.

Der er gjort fremskridt med at sikre **gennemsigtighed** i det arbejde, der udføres af de europæiske standardiseringsorganisationer (ESO'er) og nationale standardiseringsorganer (NSO'er) gennem offentliggørelse af deres arbejdsprogrammer på deres hjemmesider. ESO'erne og NSO'erne har foretaget betydelige investeringer i brugen af IT-værktøjer. En afgørende forudsætning for at sikre standardiseringsaktiviteternes inklusivitet er, at der er tilstrækkelig gennemsigtighed i standardiseringsorganernes arbejdsprogrammer i henhold til artikel 4, stk. 1 i forordningen. Der er imidlertid stadig mulighed for at forbedre gennemførelsen af artikel 4, stk. 3 og 4, i forordningen med hensyn til klarhed i og tilgængelighed af de nationale standardiseringsorganers arbejdsprogrammer.

- Inklusivitet:

Der er sket en forbedring i de relevante interessenters deltagelse i standardiseringsarbejdet, men deres deltagelse kan fortsat gøres endnu mere effektiv. Ifølge centrale interessenter støder SMV'erne fortsat på vanskeligheder i forbindelse at deltage i standardisering og/eller at gøre brug af standarder. Ligeledes er der til trods for de forbedringer, der er indført, stadig begrænsninger i deltagelsen af interesseorganisationer, der skal varetage forbrugernes,

⁶ Eksempelvis sammenlignede man data fra 2009 og 2013 for at analysere den tid, det tager at udvikle standarder (se side 70).

arbejdstagernes, SMV'ernes og miljømæssige interesser på europæisk og internationalt niveau, hvilket de i bilag III omtalte organisationer påtalte i forbindelse med den uafhængige evaluering og i deres rapporter om gennemførelsen af forordningen.

På **europæisk plan** blev der i 2013 og 2014 udpeget fire **interesseorganisationer** som værende berettigede til EU-støtte (SBS: standarder for mindre virksomheder; ANEC: forbrugerorganisationernes europæiske standardiseringskontor; ECOS: den europæiske borgerbevægelse for miljøstandardisering; og EFS: Den Europæiske Faglige Samarbejdsorganisation) i overensstemmelse med forordningens artikel 16. Disse har iværksat aktiviteter med henblik på at styrke deres tilstedeværelse i og bidrag til europæisk standardisering. Deres aktiviteter har hovedsageligt været fokuseret på uddannelse af eksperter, deltagelse i ESO'er på det politiske og tekniske plan samt installering af kommunikationsredskaber.

På **nationalt plan** aflægger NSO'erne rapport om deltagelse på politisk og teknisk niveau af repræsentanter for de fire grupper af interessenter: SMV'er, forbrugere og sociale og samfundsmæssige interessenter. Antallet af NSO'er, hvori SMV'er, forbrugere og sociale og samfundsmæssige interessenter er repræsenteret, er steget mellem 2013 og 2014 (især inden for ETSI). Men mens SMV'erne på **europæisk plan** synes at være bredt repræsenteret på det politiske og tekniske plan (eksempelvis var SMV'erne i 2014 repræsenteret på det tekniske plan i mere end 80 % af CEN's og Cenelec's tekniske organer og ETSI's arbejdsgrupper), er de øvrige grupper af interessenter kun inddraget i begrænset omfang. Dette kan skyldes, at forbrugere og sociale og samfundsmæssige interessenter har mindre interesse i standardisering, eftersom de ikke selv er brugere af standarder.

- Rettidighed:

Den **tid, det tager at udvikle nye standarder** på Kommissionens anmodning, faldt i gennemsnit fra 5 år i 2009 til 3 år i 2013⁷. Denne forbedring skyldes ikke gennemførelsen af forordningen, men derimod erhvervslivets behov. De nye rammeaftaler om partnerskab og driftstilskuddene mellem Kommissionen og ESO'erne sigter mod en yderligere nedbringelse af den tid, det tager at udvikle standarder. Sammen med de rammeaftaler om partnerskab, der omfatter nøgleresultatindikatorer⁸, forventes det, at indførelsen af AUWP'et og ændringen af proceduren for vedtagelse af anmodninger om standardisering⁹, jf. artikel 10 i forordningen, vil bidrage til at fremskynde standardiseringsarbejde, som Kommissionen har anmodet om. Dette kan afføde væsentlige forbedringer, men stadig bibeholde kvaliteten og inklusiviteten. Overordnet set vil dette indebære, at ESO'erne bliver endnu mere attraktive, især for visse højteknologiske projekter, hvor konkurrencen er global. Et tættere forhold mellem aktører på forsknings- og udviklingsområdet og standardiseringen vil også bidrage hertil. Det forventes også, at gennemførelsen af forordningen vil lede til hurtigere standardiseringsresultater som følge af inddragelse af interessenter på et tidligere stadie, øget konsensus om opbakning til anmodninger om standardisering, mere detaljerede krav til den europæiske standard eller standardiseringspublikation, der anmodes om, samt frister for vedtagelse af den pågældende publikation.

⁷ Uafhængig evaluering af det europæiske standardiseringssystem, endelig rapport 2015 (s. 109).

⁸ Deriblandt en nedbringelse af den normale udviklingstid på 50 % frem til 2020.

⁹ SWD(2015) 205 final af 27.10.2015: "Vademecum om europæisk standardisering til støtte for EU's lovgivning og politikker"

http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/vademecum/index_en.htm

For så vidt angår samspillet mellem forordningen og EU-lovgivningen under anvendelse af de europæiske standarder er der plads til at strømline procedurerne, når en sådan sektorbestemt lovgivning skal ændres. Eksempelvis tages der ved forslaget til forordning om forbrugerproduktsikkerhed (8) sigte på at forkorte disse processer gennem tilpasning til de processer, der er fastsat i (standardiserings)forordningen.

- EU-støtte til standardiseringsaktiviteter:

EU's støtte til aktiviteter i ESO'erne og de i bilag III omtalte organisationer er begrænset til et interval mellem 20 og 25 mio. EUR pr. år. Kommissionen bidrager i henhold til forordningen i gennemsnit med **35-40 %** af de tre nonprofit-ESO'ers¹⁰ samlede indkomst (...) og **75-100 %** af de i bilag III omtalte organisationers¹¹ samlede indkomst.

Ekspertes, der deltager frivilligt i standardiseringsarbejdet på internationalt, europæisk og nationalt plan, gør det normalt for egen regning. Ifølge en beregning, som ESO'erne har foretaget, bruger eksperter inden for branchen hvert år ca. 1 mia. EUR på at deltage i og bidrage til standardisering (dette beløb indbefatter den anslåede samlede værdi af anvendt arbejdstid, rejse- og opholdsudgifter, m.v.). ESO'erne og/eller de i bilag III omtalte organisationer har konstateret visse problemer i forbindelse med denne EU-støtte. Navnlig har de rejst nogle spørgsmål vedrørende Kommissionens finansielle støtte, som kan sammenfattes som følger:

- Tidspunktet for underskrivelse af aftaler om driftstilskud mellem Kommissionen og ESO'erne
- forvaltning af EU-støtte: ESO'erne og de i bilag III omtalte organisationer mener, at der kræves en vis indsats for at behandle og vurdere ansøgningerne om finansiell støtte. Det samme gælder for den tekniske og finansielle indberetning, navnlig i relation til driftstilskud

De skøn, der indgår i den undersøgelse, der blev gennemført i henhold til artikel 24, viser, at der kræves en vis indsats af ESO'erne og de i bilag III omtalte organisationer for at ansøge om driftstilskud (dvs. udarbejdelse af årsplanen) og for at indberette om gennemførelsen af disse tilskud. Imidlertid tyder skønnene over administrationsomkostninger i forbindelse med driftstilskuddene på, at disse omkostninger udgør en rimelig andel af det samlede beløb, der er modtaget fra Kommissionen (ca. 1 % for ESO'ernes vedkommende og 2-5 % af de beløb, der er modtaget af de i bilag III omtalte organisationer, i form af driftstilskud)

- Generelle indberetningskrav, oplysningsforpligtelser og administrationsomkostninger i henhold til forordningen: De forpligtelser, der er forbundet med EU-støtten, og det samlede omfang af de indberetningskrav, der er

¹⁰ CEN (Den Europæiske Standardiseringsorganisation), Cenelec (Den Europæiske Komité for Elektroteknisk Standardisering) og ETSI (Det Europæiske Standardiseringsinstitut for Telekommunikation).

¹¹ Standarder for mindre virksomheder (Small Business Standards) - <http://sbs-sme.eu/>, forbrugerorganisationernes europæiske standardiseringskontor (European Consumer Voice in Standardisation) - <http://www.anec.eu/anec.asp>, den europæiske borgerbevægelse for miljøstandardisering (European Environmental Citizens' Organisation for Standardisation) - <http://ecostandard.org/> og den Europæiske Faglige Samarbejdsorganisation (European Trade Union Confederation) - <http://www.etuc.org/>

pålagt ESO'er og de i bilag III omtalte organisationer, anses for at påføre dem en vis administrativ byrde.

Der kræves en vis indsats for at indberette om gennemførelsen af forordningen af ESO'erne og om de aktiviteter, der udføres af de i bilag III omtalte organisationer (indberetning i henhold til artikel 24)

- Forudsigelighed og kontinuitet i den finansielle støtte: Rameaftalerne om partnerskab har indebåret et vigtigt skridt fremad for at sikre kontinuitet i den finansielle støtte. Men ESO'erne og de i bilag III omtalte organisationer oplever en usikkerhed omkring, hvilke midler der hvert år findes til rådighed til bestemte aktiviteter. Dette kan modvirke en korrekt planlægning af de aktiviteter, som er nødvendige for at gennemføre det årlige arbejdsprogram eller udføre et bestemt standardiseringsarbejde.

Det kan konkluderes, at der hersker en udbredt opfattelse blandt ESO'erne og/eller de i bilag III omtalte organisationer om, at forordningen har øget den administrative byrde. Selv om det fremgik af vurderingen af denne byrde, at den udgør en rimelig andel af det beløb, som Kommissionen har bevilget i støtte, er det værd at træffe foranstaltninger med henblik på at rette op på denne opfattelse af ineffektivitet.

Det forventes, at både "Vademecum om europæisk standardisering til støtte for EU's lovgivning og politikker" og Kommissionens nylige beslutning¹² om at anvende faste beløb i overensstemmelse med artikel 17, stk. 4, i standardiseringsforordningen vil forbedre situationen med henblik på at gøre adgangen til EU-midler lettere og mere forudsigelig. Dette er et første skridt i retning af en mere resultatorienteret tilgang, som på et senere tidspunkt vil blive taget op til evaluering.

- IKT: Tekniske specifikationer: Inden for IKT-sektoren danner multiinteressentplatformen ("Multi-Stakeholder Platform") en køreplan for IKT-standardisering som et fælles redskab til at samle Europa-Kommissionen og interessenter i forbindelse med standardisering på IKT-området - såvel i EU som på verdensplan - med henblik på at opnå øget samordning og samarbejde. Køreplanen fremmer desuden gennemsigtigheden i standardiseringsprocessen på IKT-området i kraft af sin liste over relevant aktiviteter og ved at indhente udtalelser og synspunkter fra de forskellige interessenter inden for hvert af de emneområder, der tages under behandling. Flere IKT-tekniske specifikationer for offentlige indkøb er allerede blevet vedtaget.

Sammenfatningsvis kan det fastslås, at forordningen har øget standardernes og den europæiske standardiserings bidrag til at skabe et bedre fungerende indre marked, stimulere vækst og innovation og fremme konkurrenceevnen blandt EU's virksomheder, navnlig SMV'erne. Der er taget skridt i retning af at forbedre gennemsigtigheden i forbindelse med udviklingen af Kommissionens anmodninger om standardisering til støtte for EU-lovgivning og -politikker og deltagelse af SMV'er og underrepræsenterede interessenter. Forordningen gør det også lettere at udnytte det potentiale, der ligger i innovative IKT-teknologier, og medvirker til at virkeliggøre det indre marked.

¹² C(2015) 3697 final.

3.2 Nyttevirkning

Den europæiske standardiserings bidrag til at fremme konkurrenceevnen blandt EU's virksomheder er bekræftet ved tidligere undersøgelser¹³, der er blevet udført på nationalt plan i Frankrig, Tyskland og Det Forenede Kongerige.

De foreliggende data giver imidlertid ikke mulighed for at foretage en komplet og omfattende analyse af ESS' nyttevirkning, som påvirkes af de aktiviteter, der støttes af Europa-Kommissionen inden for rammerne af forordningen. Det forventes, at der vil foreligge tilstrækkelige data til at foretage en egentlig vurdering i den næste rapport, som i henhold til artikel 24 skal være klar i 2020.

Ovenstående bemærkninger bør dog ses i lyset af den omstændighed, at den bredere vifte af faktorer, der har indflydelse på de økonomiske virkninger fra ESS, ikke kan fanges uden en mere omfattende undersøgelse, hvilket Rådet (i marts 2015¹⁴) opfordrede Kommissionen til at overveje at gennemføre på et passende tidspunkt.

Selv om der blandt ESO'erne og de i bilag III omtalte organisationer findes en opfattelse af, at forordningen har øget den administrative byrde for dem (se afsnit 3.1 om effektivitet), underbygges denne opfattelse ikke af tilgængelige data. Kommissionen vil imidlertid overveje at træffe foranstaltninger med henblik på at rette op på denne opfattelse af ineffektivitet.

3.3. Sammenhæng, EU-merværdi og relevans

Potentielt kan de nuværende 20 000 europæiske standarder (hovedsagelig for varer) hver især have erstattet op til 33 sæt indbyrdes modstridende nationale standarder. Alligevel er det vanskeligt at måle EU-merværdien for ESS. Europæisk standardisering er imidlertid udformet til at kunne spille en nøglerolle i forbindelse med oprettelsen og driften af det indre marked for varer og serviceydelser ved gradvist at harmonisere modstridende nationale standarder, der kan skabe tekniske hindringer for adgangen til de nationale markeder. Dette kan derfor fjerne handelshindringer, samtidig med at der sikres et højt niveau for beskyttelsen af almene hensyn, navnlig sundhed og sikkerhed. En sådan frivillig harmonisering kan derfor bidrage til at forbedre det europæiske erhvervslivs konkurrenceevne, men kun hvis europæisk standardisering er omfattende, internationalt anerkendt og let at overholde (navnlig for SMV'er).

Behovet for en effektiv standardiseringsproces på EU-niveau, hvilket er målet for ESS og forordningen, er bekræftet, mens yderligere udvikling af europæiske standarder for tjenesteydelser kan tages op til overvejelse. Men de behov, der blev identificeret i konsekvensanalysen, er stadig gyldige. Finansiering er fortsat relevant, da der dukker nye tendenser op (såsom globalisering og samordning af IKT-standardisering og øvrig

¹³ BSI (2015): The Economic Contribution of Standards to the UK Economy, DIN (2000): Economic Benefits of Standardization, 3 volumes. Berlin: Beuth. (Update 2011), DTI (2005): DTI ECONOMICS PAPER NO.12, The Empirical Economics of Standards. London og AFNOR (2009): The Economic Impact of Standardization – Technological Change, Standards and Long-Term Growth in France. Paris. AFNOR (2016): economic impact of standardisation, January 2016, Paris, France.

¹⁴ Rådet for konkurrenceevne "opfordrer Kommissionen til at færdiggøre den uafhængige gennemgang og analysere indvirkningen af standardisering på økonomien under hensyntagen til alle parter interesse" den 2. marts 2015.

standardisering). Derudover er det vigtigt at finde en god balance mellem de interesser, der repræsenteres af henholdsvis patentindehavere og brugere, med hensyn til standardessentielle patenter.

De typer aktiviteter, der støttes med EU-midler, er også relevante for og sammenhængende med AUWP'erne: de aktiviteter, der finansieres af Unionen, er dem, der ikke finansieres af den pågældende erhvervsgren eller ikke finansieres i tilstrækkeligt omfang og på det nødvendige tidspunkt.

Overordnet set er standardiseringsaktiviteterne i overensstemmelse med EU's politiske mål, navnlig målene om det digitale indre marked, et mere fair og udbygget indre marked, energiunionen, vækst og investeringer samt EU's rolle som global aktør. På det praktiske plan bør der sikres sammenhæng gennem brug af AUWP'et (hvilket er i overensstemmelse med Kommissionens prioriteringer¹⁵) og efterfølgende gennem en tæt overvågning af processen internt i Kommissionen og gennem samspil med medlemsstaterne og relevante interessenter.

Den potentielle EU-merværdi er en iboende del af ESS. Hver ny europæisk standard, også på Kommissionens anmodning, erstatter nationale standarder: Disse nedbringer omkostningerne til varernes frie bevægelighed på det indre marked. Herved kan de europæiske standarder få en positiv indflydelse på den økonomiske vækst, ved at de nedbringer de generelle industriomkostninger, forbedrer interoperabiliteten, øger garantien for kvalitet og sikkerhed ved produkter og tjenesteydelser og letter adgangen til europæiske og globale markeder. Desuden kan de europæiske standarder fremme EU's politik på en række forskellige områder, herunder adgang til energieffektivitet og produktsikkerhed, for blot at nævne to.

Fjernelse af handelshindringer og fremme af et indre marked udgør langt det største potentiale for EU-merværdien ved europæisk standardisering. Som sådan forudsætter ESS en direkte relevans for EU's funktionsmåde og forfølger målsætninger, som ikke ville kunne opnås på nationalt plan. Det er især virksomhederne, som kan drage fordel af lavere transaktionsomkostninger, øget interoperabilitet og udvikling af et fælles teknisk sprog på det europæiske indre marked.

4. KONKLUSIONER

Forordningen har øget gennemsigtigheden og inklusiviteten i ESS, øget bidraget fra standarder og europæisk standardisering til et bedre fungerende indre marked og revideret reglerne for EU's finansielle støtte til de europæiske standardiseringsorganisationer og de i bilag III omtalte organisationer.

Inden for IKT-sektoren udgør køreplanen for IKT-standardisering et fælles redskab, som har samlet Europa-Kommissionen og interessenter i forbindelse med standardisering på IKT-området - såvel i EU som på verdensplan - med henblik på at opnå øget samordning og samarbejde. Køreplanen fremmer desuden gennemsigtigheden i standardiseringsprocessen på IKT-området i kraft af sin liste over relevant aktiviteter og ved at indhente udtalelser og synspunkter fra de forskellige interessenter inden for hvert af de emneområder, der tages under behandling.

¹⁵COM(2014) 910 final.

På nuværende tidspunkt mener Kommissionen, at ikke-lovgivningsmæssige initiativer på områderne forvaltningspraksis, interaktion og kommunikation kan være berettiget for at forbedre ESS (se bilag 1 og 2).

Det fælles initiativ vedrørende europæisk standardisering, som blev bebudet i strategien for det indre marked¹⁶, forventes at bidrage til at opnå dette formål. Det fælles initiativ vedrørende standardisering vil også indebære, at der bliver kigget nærmere på, hvordan man mere systematisk og fremadrettet kan analysere og overkomme kløften mellem prioriteringerne på området for forskning/innovation og europæisk standardisering, og hvordan man kan udarbejde rettidige standardiseringspublikationer. Hertil kommer, at der i køreplanen for gennemførelsen af det digitale indre marked (i strategien for det digitale indre marked¹⁷) bebudes en vedtagelse af en prioriteringsplan for IKT-standarde for at klarlægge centrale prioriteter for standardisering med fokus på teknologi og områder, som anses for kritiske for det digitale indre marked. I tråd hermed vil der i denne plan blive udpeget en række prioriterede områder, hvor der er et akut behov for et sammenhængende sæt tiltag med henblik på at udpege, udarbejde, vedtage og fremme brugen af IKT-standarde som reaktion på ny teknologisk udvikling og på EU's lovgivning og politikker.

Efter opfordring fra Rådet¹⁷ om at analysere standardiseringens indvirkning på økonomien under hensyntagen til alle parter interesser agter Kommissionen desuden at iværksætte en sådan undersøgelse i god tid for at kunne gøre brug af resultaterne i den næste rapport i henhold til artikel 24.

Forordningen har affødt betydelige forbedringer i ESS som følge af den rettidige tilgængelighed af standarder på Kommissionens anmodning, inddragelse af interessenter på et tidligt stadie, opnået konsensus omkring de anmodninger om standardisering, der er under udarbejdelse, samt en forbedret kvalitet og detaljeringsgrad på de udsendte anmodninger.

Overordnet set blev der ikke fundet nogen større problemer med anvendelsen af forordningen, selv om der blev peget på forbedringsområder, som anført i bilag 1 og 2. Kommissionen vil overveje, hvordan man bedst bør gribe disse an, især gennem det fælles initiativ vedrørende standardisering, som sigter mod at fremme en konsekvent gennemførelse af forordningen gennem ikke-lovgivningsmæssige tiltag i samarbejde med de vigtigste aktører i ESS.

Kommissionen konkluderer, at det ikke på nuværende tidspunkt vil være berettiget at ændre forordningen. Kommissionen vil tage sagen op til genovervejelse 5 år efter færdiggørelsen af den nuværende evaluering i forbindelse med den rapport, som den vil forelægge for Rådet og Europa-Parlamentet om gennemførelsen af forordningen i henhold til artikel 24, stk. 3.

¹⁶ COM(2015) 550.

¹⁷ COM(2015) 192.

BILAG 1: PROBLEMER VED OG HENSTILLINGER TIL AT FORBEDRE GENNEMFØRELSEN AF FORORDNING (EU) NR. 1025/2012 OG DET EUROPÆISKE STANDARDISERINGSSYSTEM

I. Udpegede forbedringsområder, som skal behandles i forbindelse med det overordnede europæiske standardiseringssystem¹⁸:

Tempo og rettidighed

- parternes forskellige behov med hensyn til tempo samt vanskeligheder ved at anvende en universalløsning for at afkorte fristerne
- behov for bedre udnyttelse af på et tidligt stadie at klarlægge behovet for standardisering
- fejl ved for tidlig påbegyndelse af standardiseringsarbejde (efter anmodninger om standardisering)
- tilstedeværelsen af et fåtal standarder, som kræver anseelig tid til udvikling
- overvågningsdata, der ikke stemmer overens eller ikke muliggør en fuldstændig vurdering af processernes tempo og sporing

Støtte til de europæiske virksomheders konkurrenceevne

- hindringer for, at SMV'er kan deltage i standardisering og/eller anvende standarder
- fortsat - til trods for adskillige tiltag - svage forbindelser mellem standardisering og innovations- og forskningsprojekter

Støtte til Unionens lovgivning og politikker

- stigende efterspørgsel på standarder til støtte for EU's lovgivning og politikker kombineret med flaskehalse knyttet til netop de standarder, der er blevet anmodet om (anmodningsprocedure og overensstemmelseskontrol)
- manglende operationel tilgang til fastlæggelsen af lovgivning og politiske behov og til igangsættelse af standardiseringsaktiviteter
- uregelmæssig kommunikation fra Kommissionen til ESO'erne i løbet af standardiseringsprocessen
- manglende samordning mellem Kommissionen og standardiseringsorganerne i fasen for overensstemmelseskontrol
- modstridende nationale standarder, der stadig er gældende, og som reducerer ESS' samlede effektivitet med hensyn til at fjerne hindringerne på det indre marked

¹⁸ Henstillingerne i den uafhængige evaluering, s. 141-143.

Inklusivitet

- de i bilag III omtalte organisationers svage stilling og forskellige kapaciteter med hensyn til interessenterne repræsentation på nationalt plan
- manglende inklusivitet på internationalt plan i anvendelsen af Wien- og Dresden-aftalerne med henholdsvis ISO og IEC i første omgang

Støtte til de europæiske virksomheders konkurrenceevne på verdensmarkedet

- vanskeligheder med at samstemme de europæiske interessenters behov med standardiseringsprocesser på internationalt plan
- en øget relevans af det standardiseringsarbejde, der udføres uden for ESS og ISO/IEC, navnlig på IKT-området

Forvaltningspraksis

- behov for bedre kommunikation fra Kommissionen om processen for, hvordan standardiseringsanmodninger udarbejdes
- information til alle interessenter om igangværende eller planlagt standardisering
- forskellige arbejdsmetoder (internt i Kommissionen, ESO'erne og NSO'erne), som kan underminere ESS' mulighed for at fungere konsekvent og effektivt
- komplekse procedurer, heriblandt indberetningsforpligtelser og antal involverede trin eller aktører

Egnethed for fremtidig brug

- forskellige lag inden for standardisering og et behov for at afpasse tilgangen til forskellige behov
- klarlæggelse af behovene i sektorer, der ikke er omfattet af standardisering (f.eks. med hensyn til tjenesteydelser)
- behov for bedre rammer for patenterklæringer

II. Udpegede forbedringsområder/spørgsmål, som skal behandles i forbindelse med de standardiseringsaktiviteter, der støttes med EU-midler:

Fremskyndelse af den proces, der fører til indgåelse af tilskudsaftaler (tid for indgåelse af kontrakter)

Proceduren for at godkende og undertegne tilskudsaftalerne mellem Kommissionen og ESO'erne eller de i bilag III omtalte organisationer er endnu ikke hurtig nok. Til dette formål kan man overveje og kombinere følgende tiltag:

- at fastlægge en procedure og vejledende frister for vurdering af ESO'erne eller de i bilag III omtalte forslag fra Kommissionen/EFTA med det formål at sikre, at tidsplanen for aftalen om de tiltag, der skal støttes, er rimeligt begrænset
- at tilskynde ESO'erne og de i bilag III omtalte organisationer om at fremlægge forslag af høj kvalitet, der bygger på standardmodeller, der allerede er til rådighed, samt praktisk vejledning om de mest almindelige problemer, de støder på.
- at strømline informationsudvekslingen mellem Kommissionen og ESO'erne eller de i bilag III omtalte organisationer til drøftelse af bemærkninger og afgivelse af feedback med henblik på at nedbringe "tiden for indgåelse af tilskudsaftaler" ved at øge den gensidige forståelse.

Strømlining af de administrative og finansielle procedurer for forvaltning af tilskudsaftaler

De administrative og finansielle procedurer for forvaltning af tilskudsaftaler opfattes som en byrde af interessenter, hvis procedurer bør defineres tydeligt og anvendes konsekvent på alle tilskudsaftaler. De elementer i de finansielle og administrative procedurer, der giver ophav til denne opfattelse, bør tages i betragtning, og det er derfor på sin plads at give praktisk vejledning til Kommissionens tjenestegrene, ESO'erne og de i bilag III omtalte organisationer for at opnå øget fælles fortolkning af reglerne, forhindre fortolkningsmæssig afvigelse samt afhjælpe og foregribe tilbagevendende fejl og unøjagtigheder fra ESO'erne og de i bilag III omtalte organisationer.

Forenkling og rationalisering af indberetningskravene

Indberetningskravene opfattes ligeledes som en urimelig byrde. Følgende henstillinger kan overvejes efter en grundig evaluering:

- at forenkle indberetningen om forordningens artikel 24:
 - at forbedre af indberetningen om artikel 24 med henblik på at sikre sammenhængen i og sammenligneligheden af de data, der er indberettes i ESO'erne og de i bilag III omtalte organisationer, under hensyntagen til de begrænsninger, der er forbundet med oplysningernes manglende klarhed og sammenlignelighed
 - at lette indberetningen ved at fastlægge et fælles sæt og en liste med syntetiske indikatorer for hver artikel i forordningen, der skal indberettes

- at indsamle elektroniske og brugbare data og gøre det muligt at oprette en database om gennemførelsen af forordningen, som skal anvendes i forbindelse med overvågning, løbende og som grundlag for Kommissionens indberetningsforpligtelser over for Rådet og Europa-Parlamentet.
- så vidt muligt at strømline forslagene til driftstilskud og aktivitetstilskud og de foreløbige og endelige rapporter om de tekniske aktiviteter, der udføres, og tilpasse indberetningskravene til hver enkelt sag for at sikre, at disse står i et rimeligt forhold til den modtagne finansielle støtte. Dette mål kan f.eks. opnås ved at opstille væsentlige kvalitative eller kvantitative indikatorer, som forventes at blive realiseret gennem de foreslåede tiltag og konkretisere indberetningen omkring disse områder.
- at optimere indberetningskravene og andre samordnings- og overvågningsaktiviteter (f.eks. regelmæssige møder) blandt Kommissionens tjenestegrene, ESO'erne og de i bilag III omtalte organisationer, og harmonisere indberetningsformaterne for at muliggøre umiddelbar brug af de samme oplysninger til forskellige indberetninger.

Regelmæssig overvågning af den samlede EU-støtte, resultaterne af forenklingsforanstaltningerne og mulighederne for at bevæge sig i retning af en mere resultatbaseret ordning

Kommissionen bør til stadighed overvåge tildelingen af støtte, de samlede resultater af støtteordningerne som helhed samt, hvor det er relevant, resultaterne af de gennemførte forenklingsforanstaltninger.

Navnlig i tilfælde af positive resultater af gennemførelsen af den seneste tids beslutninger om faste beløb til finansiering af udviklingen af europæiske standarder og verificering af deres kvalitet vil det være fornuftigt at overveje en udvidelse af brugen af resultatbaserede tilskudsaftaler til at omfatte andre standardiseringsaktiviteter, der er kendetegnet ved verificerbare resultater og let identificerbare resultatdata.

Mere generelt kan der på grundlag af de finansieringsdata, som Kommissionen allerede indsamler løbende, og den feedback, der er indkommet fra interesserenter, som modtager støtte, regelmæssigt opnås indsigt vedrørende de forskellige elementer i finansieringen af standardisering, deriblandt: tidspunktet for indgåelsen af aftalerne, fordelingen af midler på de forskellige former for støtteberettigede aktiviteter, udbredelsen af finansiering af ESO'erne og NSO'erne, de spørgsmål, der opstår i forbindelse med administrative og finansielle ordninger, som har ført til gentagne forsinkelser og/eller andre problemer.